

ЗА ТИСЯЧУ РОКІВ ДО ТОГО

Кронос підняв факел і, мружачи очі від поту, втупився у високі вершини гори Олімп. По обидва боки від нього, наче зелені вартові, височіли ряди букових дерев, і їхнє листя шелестіло на вітрі. Він глибоко зітхнув. Між сріблястими стовбурами густо росли кущі дикого орегано, і м'ятний, землистий аромат трави розносився холодним вітерцем. За похилими смугами лісу виднілися голі скелясті хребти, вільні від льоду та хмар, їхні обриси вимальовувалися на тлі вугільно-чорного неба, всіяного зірками. Вони спостерігали, чекали.

— Батьку!

Кронос озирнувся. Його старший син, Зевс, піднімався по стежці, а його розгорілий факел розсипав смуги світла та тіні по обличчю.

Чоловік зітхнув.

— Не треба було йти за мною.

Та Зевс стояв непохитно: втомлений, але рішучий.

І раптом Кронос побачив не чоловіка, а хлопчика. З довгими кінцівками та великими, блакитними, як море, очима, з тим самим виразом обличчя, що й тоді, коли його молодший брат Посейдон вкрав дерев'яну корову, яку він змайстрував з такою любов'ю. Кронос здивувався, як Зевс так швидко виріс. Зморшки від сонця розходилися від куточків його очей, а щелепа була вузькою та зарослою бородою. Йому вже майже тридцять. Коли

Кронос був молодшим, люди зауважували, що вони більше схожі на близнюків, ніж на батька та сина. Він вже не міг пригадати, в якому віці його тіло викрило правду.

Тепер, коли чоловік мав стати безвічним, йому було дивно розмірковувати про плин часу.

— Батьку, будь ласка...

З боєм у серці Кронос розвернувся спиною до стежки.

— Ти міг би врятувати її.

Кронос завмер, і груди його стиснулися, коли він згадав, як востаннє бачив свою найменшу дочку, Гестію, ще зовсім немовля, загорнуту в ковдри біля вогнища, її бліде личко, яке дивилося на нього. Він відігнав цю згадку. Чоловік не міг дозволити своєму розуму заглиблюватися в ці думки. Щойно він скуштує священний плід, то більше не буде батьком і чоловіком. Його покликано, і все, чим він колись був, треба відкинути. Це була найбільша жертва та найбільша честь, на яку будь-хто міг сподіватися: стати титаном.

— Ми вже говорили про це. Іди додому, Зевсе.

— Невже тобі байдуже?

Кронос зробив кілька кроків.

— Батьку! Не йди від мене.

Слова сина пронизали його серце наче стріли, але він продовжував іти, борючись із бажанням озирнутися. Зрештою Зевс замовк, але Кронос чув нерівне дихання сина, який ішов за ним слідом, наче привид.

Кронос повільно просувався в темряві, обтяжений вагою ноші та смолоскипа, а дрібні камінці вислизали з-під ніг. Ще деякий час дерева стояли так високо, що він не міг бачити вершину гори над собою, лише смужку неба, всіяного зірками. Шлях ставав дедалі заплутанішим, товсте коріння вкривало стежку, наче сходинки, а яскраво-зелене листя буків поступилося місцем нефритовим колючкам височенних сосен. Сиви та інші нічні створіння кликали одне одного з тіней. Раптом попереду пролунав шурхіт. Погляд Кроноса метнувся між деревами, зупинившись на розритій ділянці землі між двома соснами.

Дикий кабан.

Він зупинився, вільною рукою схопившись за руків'я ножа, що висів на поясі. Удар ікла в живіт міг стати смертельним.

За деякий час шум стих, і Кронос знову продовжив підйом.

Та не встиг він відійти далеко, як за його спиною пролунав крик.

Попри спроби ігнорувати сина, він обернувся. Зевс, який все ще йшов за ним, спіткнувся об корінь, і його смолоскип з розмаху впав на землю.

Кронос вилаявся собі під ніс. Клята впертість цього хлопця.

Переборюючи будь-які емоції, він відвернувся від сина та рушив далі.

Він перелазив через великі кам'яні брили та давно мертві дерева, які були вирвані буревіями та скинуті з вершин, наче річки, що течуть додолу. Чоловік не сповільнював кроку навіть коли шлях став крутішим, сосни порідшали, а грудкувату землю замінило сипуче сіре каміння. Вітер посилювався, шмагаючи товстий вовняний плащ Кроноса та загрожуючи загасити його вогонь. Він був змушений дертися по скелях, використовуючи вільну руку, щоб втриматися на вкритих лишайником валунах, що стояли на його шляху. Бажання озирнутися на сина роздирило його, як холодне повітря, що пронизувало його шкіру. Весь цей час небо блідло, а зірки зникали в холодному блакитному світлі, що розповзається перед світанком.

У затінку найвищої вершини він натрапив на рівний скелястий схил, що розкинувся на краю гострого хребта та стрімко обривався до лісистій долини вниз. За деревами, трав'янистою рівниною та піщаним пляжем, що простягалися від підніжжя гори, темною масою лежало Егейське море, наче темна плівка на тлі яскравого неба.

Кронос встановив свій смолоскип у купі каміння та підкинув кілька гілок в його маленьке багаття. На мить він подумав, що Зевс нарешті відмовився від переслідування. Але тут його син виліз нагору з-під кам'яного завалу та став на краю світла, одяг його був укритий пилом, а очі палали яскравіше за полум'я.

Кронос не міг стримати спалаху гордості, що зігрів його груди.

— Сядь зі мною.

Зевс приєднав свій смолоскип до багаття Кроноса та сів на камінь поруч із батьком. Кронос занурив руку в свою торбу та подав синові кілька смужок сушеного козячого м'яса, а потім зробив ковток води зі свого бурдюка. Зевс поглинав козлятину, стогнучи під час жування.

Старший чоловік усміхнувся. Він простягнув руку. У центрі його долоні лежав мигдаль.

Зевс проковтнув їжу.

Кронос стиснув пальці навколо горіха та подув на свої кісточки. Потім розтулив долоню, та мигдаль зник.

Його первісток нахмурився.

— Я не дитина.

Кронос зітхнув і дістав мигдаль з кишені туніки.

— Мені не байдуже, — тихо сказав він. — Ти, Посейдон, Аїд, Деметра, Гестія, Гера... Ви завжди будете в моєму серці.

Зевс нахилився вперед, його голос був схожий на хрипкий шепіт, ніби він боявся, що гора може підслуховувати.

— Коли ти станеш титаном, ти зможеш таємно повернутися додому та використати свою силу, щобвилікувати Гестію, а потім знову піти?

Кронос похитав головою.

— Ти ж знаєш, що я не зможу. Ти повинен бути сильним. Візьми на себе відповідальність як голова родини.

Зевс відсахнувся, вогонь в його очах охолов до льоду.

— *Нашої* родини. Ти ж завжди говорив, що ми для тебе понад усе. То це була брехня?

Кронос стиснув зуби.

— Я ніколи не брехав тобі, сину.

— Тоді чому ти не врятуєш власну дитину?

Кронос подивився на найвищу точку гори, та його серце защеміло.

— Я був обраний для вищої мети. Як один із Дванадцяти я несе відповідальність за підтримку рівноваги в матерії життя. Я не можу ставити свою любов вище за все живе на землі.

Погляд Зевса був надто пекучим, щоб витримати його. Між ними накопичилося стільки слів, а він все одно не міг змусити сина зрозуміти.

Після довгої паузи він додав:

— Я побачив обличчя світу. Так має бути.

Вираз Зевсових очей став грізним.

— Моя мати віддала своє життя, щоб Гестія могла з'явитися на світ. Тобі байдуже до її жертви?

Згадка про його дружину Рею змусила Кроноса здригнутися.

— Ганьба тобі, коли гнів затьмарює твій розум.

— Це ти, батьку, повинен відчувати ганьбу.

Кронос стиснув щелепи, намагаючись стримати потік слів, які він так хотів викрикнути своєму синові. Між ними запала тиша. Глибоко вдихнувши, Кронос дозволив гніву Зевса пройти крізь себе, поки хвили не перетворилися на ряботиння, а гнів у синових очах не згас.

Зевс опустив голову. Вузол у грудях Кроноса послабшав. Нарешті він змирився.

Яскраве світло пронизало куточок його погляду. Він подивився на схід, де сонце сходило над морем, розливаючи рожеве сяйво по всьому світу. Потім розвернувся, щоб подивитися на кам'яний хребет за своєю спиною. Сльози самі потекли по його щоках, коли медове сяйво освітило гору, перетворивши її сірі скелі на золоте каміння, а темні ліси під кам'яним хребтом — на блискучі смарагдові смуги.

І тоді він почув її.

Мелодію, яку раніше чув тільки у снах. Гармонію дзвінкого пташиного співу, шелесту листя, свисту вітру та пульсуючого гуркоту каменів. Серцебиття світу. Пісню самого життя.

Плутанина емоцій, що вирувала в його грудях, розчинилася.

— Час настав. Тут я мушу тебе залишити.

Вони обоє підвелися, та повітря між ними стало напруженим, як шкіра на барабані. А потім Зевс обійняв Кроноса, чіпляючись за нього, наче за уламок дерева в бурхливому морі.

— Вибач, батьку.

Щось у його тоні викликало в Кроноса занепокоєння. Чоловік спробував відсунутися, але коли він рушив, біль пронизав його спину. Кронос почав задихатися, не в змозі наповнити легені, коли Зевс відпустив його. Чоловік впав на коліна, долоні вдарилися об тверду скелю, коли він закашлявся кров'ю.

Зевс стояв над ним, тримаючи в тремтячій руці ніж Кроноса.

— Ч-чому?

— Заради *нашої* родини.

Обличчя Зевса спотворилося від горя. А потім він розправив плечі й промовив:

— Я — Кронос, обраний стати одним із Дванадцяти.

Кронос широко роззявив рота, сльози змішалися з кров'ю, що сочилася з його губ.

— Ти не можеш... Мати буде...

— Нічого вона не зробить. Так само, як нічого не зробила, коли померла Рея, коли чума забрала половину села, коли наш урожай загинув і цілі родини голодували. Мати не дбає про нас. Як і ти.

Кронос вже не бачив хлопчика, якого він виховав, а бачив дику тварину, яка вкрала тіло його сина.

Обличчя Зевса сяяло в яскравому світлі.

— Я принесу плоди яблук тим, хто їх потребує. Я буду рятівником. Я буду новим світанком.

А потім Зевс потягнув Кроноса через кам'янистий хребет. Марно той пручався, руки його були слизькими від власної крові, коли син підтягнув його до краю, а потім зіштовхнув з гірського схилу.

ЧАСТИНА ПЕРША